

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobce: J. Š., trvale bytem A., proti žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí* se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě ze dne 21.12.2011 proti rozhodnutí **Krajského úřadu Karlovarského kraje**, se sídlem Závodní 353/8, 360 21 Karlovy Vary, ze dne 8.12.2011 č.j. X o *mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje*,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Soud upozorňuje, že zákonem č. 366/2011 Sb. došlo i ke změně zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, takže s účinností od 1.1.2012 je žalovaným **Ministerstvo práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, na něhož přešla působnost krajských úřadů, a nikoli Krajský úřad Karlovarského kraje (dále jen **KÚ**), který byl odvolacím orgánem do 31.12.2011 (§ 77 odst. 1), jehož rozhodnutí ze dne 8.12.2011 bylo žalobou napadeno.

Včasnou žalobou datovanou 21.12.2011 se žalobce domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí KÚ ze dne 8.12.2011 č.j. X, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Aš, odboru sociálních věcí a zdravotnictví (dále jen **MěÚ**), č.j. X vydané dne 3.11.2011, jímž v souladu s § 2 odst. 5 písm. a) a § 66 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen **zákon**), nebyla žalobci přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi mimořádná okamžitá pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje (dále jen **mimořádná okamžitá pomoc**) upravená v uvedeném zákoně, protože žalobce vedený od 7.3.2011 jako uchazeč o zaměstnání v evidenci úřadu práce, podal dne 5.10.2011 žádost o uvedenou dávku, a to na úhradu nocležného ve výši 937,- Kč, ačkoliv je posuzován jako nájemce bytu a od července 2010 mu byla přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení (v měsíci říjnu 2011 částka 2.863,-Kč) určená k zabezpečení odůvodněných

nákladů na bydlení a služeb bezprostředně s bydlením spojených, dále je k tomu určena i dávka pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení, nikoli žalobcem požadovaná dávka okamžitá pomoc. Rozhodnutí MěÚ ze dne 2.11.2011 vypravené dne 3.11.2011 napadl žalobce včasným odvoláním ze dne 7.11.2011, protože odůvodnění rozhodnutí je dle něho matoucí, zcestné a postrádá logiku, správní uvážení se neopírá o zákonné předpisy a spíše jde o zaujatý osobní názor úředníka porušujícího zákon a diskriminujícího jej na zákonných právech; podal také žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení, protože mu však nebyla přiznána, podal žádost o dávku mimořádná okamžitá pomoc; žalobce rovněž namítal lhůtu vydání rozhodnutí – rozhodnutí bylo vydáno až po 30 dnech, ačkoli má být v těchto věcech rozhodováno okamžitě.

Žalobce v žalobě ze dne 21.12.2011 mimo jiné uvedl, že odůvodnění rozhodnutí ze dne 8.12.2011 se nezakládá na právnickém odůvodnění a vůbec se nezabývá jeho námitkami, jen kolegiálně přitakává prvoinstančnímu rozhodnutí; jde o rozhodnutí proti správnímu řádu nedodržující právní rámec, jsou mu odepírána základní práva a jeho osoba je diskriminována. Dle něho se žalovaný nevypořádal s jeho odvolacími důvody a ani je nedokázal logicky odůvodnit, navíc správní uvážení není napsání osobního názoru, ale musí se zakládat na zákonném a logickém odůvodnění; rovněž poukázal na délku trvání správního řízení, protože dle něho má být rozhodnuto okamžitě; ani není dodržována metodika MPSV, která sice není právně závazná, ale její dodržování má velký význam pro logičnost v projednávaných věcech. Závěrem žalobce navrhl vydání rozsudku, jímž bude napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení pro nezákonnost a překročení správním orgánem zákonem stanovené meze.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 8.12.2011 popsal KÚ průběh řízení a mimo jiné uvedl, že nezjistil pochybení MěÚ při vydání rozhodnutí o nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi, protože dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nákladů spojených s bydlením osobě, která je posuzována jako nájemce bytu, je doporučeno využívat na základě správního uvážení správního orgánu prvního stupně pouze v měsíci, kdy byl přiznán příspěvek na bydlení, který se vyplácí s měsíčním zpožděním, a dále po dobu, po kterou nevznikne na příspěvek na bydlení nárok z důvodu absence hrazení nákladů na bydlení za uplynulé rozhodné období stanovené pro tuto dávku státní sociální podpory, jejichž výše je nezbytná pro uplatnění nároku na příspěvek na bydlení; KÚ vyslovil souhlas se správním uvážením MěÚ a důvody v rozhodnutí uvedenými. Žalobcem požadovaná dávka okamžité pomoci není určena jako finanční kompenzace v situacích, kdy není přiznána dávka doplatek na bydlení pro nesplnění zákonných podmínek, proto je bezpředmětné žádat o dvě různé dávky pomoci v hmotné nouzi na řešení jedné konkrétní situace, kterou je úhrada nákladů spojených s bydlením, a žalobce je navíc posuzován jako nájemce bytu, jemuž od měsíce července 2010 byla přiznána dávka příspěvek na bydlení, která byla vyplacena v měsíci říjnu 2011 v částce 2.863,-Kč.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 20.3.2012 souhlasil s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání, závěrem navrhl zamítnutí žaloby a dále mimo jiné uvedl: „Důvodem pro nepřiznání dávky bylo zjištění, že úhrada nocležného, kterého se žalobce domáhá, nesplňuje zákonnou definici dávky mimořádné okamžité pomoci upravenou v ust. § 2 odst. 4 zák. č. 111/2006 Sb. Žalobce dále není osobou, která by měla nárok na poskytnutí dávky dle § 36 odst. 1 písm. a), b) nebo c) zák. č. 111/2006 Sb. Žalobou napadená správní rozhodnutí byla vydána po důkladném vyhodnocení všech právních i skutkových okolností konkrétního případu.“

Ze zasláního správního spisu vedeného ohledně žalobce soud zjistil, že jsou v něm zaleženy mimo jiné tyto písemnosti:

- *žádost žalobce* ze dne 5.10.2011 o mimořádnou okamžitou pomoc – k úhradě nocležného ve výši 937,- Kč
- *kopie dokladu o zaplacení ubytování* žalobcem dne 19.9.2011 za září 2011 ve výši 3.800,-Kč (firma Z. Luňák, K. Lukáčová, Kostelní 17/14, Aš), ale není založena kopie *nájemní smlouvy*, ani *úřední záznam* osvědčující tuto skutečnost známou správnímu orgánu z úřední činnosti;
- *rozhodnutí MěÚ* ze dne 2.11.2011 a *odvolání žalobce* ze dne 7.11.2011 proti tomuto rozhodnutí,
- *rozhodnutí KÚ* ze dne 8.12.2011, které bylo doručeno žalobci dle doručenký dne 20.12.2011 (pr. moc dne 20.12.2011).

Dávkami, jimiž se řeší pomoc v hmotné nouzi, jsou v zákoně č. 111/2006 Sb.: *příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc*. V hmotné nouzi je člověk, který má problém se zajištěním základní obživy, s bydlením nebo když ho postihne vážná mimořádná událost, například živelní pohroma. Tato dávka pomáhá jednotlivci nebo společně posuzovaným osobám. Pro všechny osoby platí stejné podmínky a rovněž se na všechny osoby vztahují stejná pravidla pro přiznávání, odebírání či snižování těchto dávek v hmotné nouzi.

V dané věci se jedná o dávku upravenou v **§ 36 zákona** (podmínky nároku na mimořádnou okamžitou pomoc)

(1) Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má

- a) osoba uvedená v § 2 odst. 3,
- b) osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi,
- c) osoba uvedená v § 2 odst. 6, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.

(2) Pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 3, odst. 5 písm. a) a odst. 6 se tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob. Mimořádnou okamžitou pomoc lze poskytnout pouze jedné z osob společně posuzovaných, jde-li o stav hmotné nouze podle § 2 odst. 4 a § 37.

a § 37 zákona (výše mimořádné okamžité pomoci)

Výše mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené

- a) v § 2 odst. 3 se stanoví k doplnění příjmu do výše existenčního minima osoby, která není nezaopatřeným dítětem, a u nezaopatřeného dítěte do výše jeho životního minima,
- b) v § 2 odst. 4 se stanoví s přihlédnutím k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby až do patnáctinásobku částky životního minima jednotlivce),
- c) v § 2 odst. 5 písm. a) se stanoví až do výše jednorázového výdaje,
- d) v § 2 odst. 5 písm. b) se stanoví až do výše nákladů uvedených v § 2 odst. 5 písm. b), s tím, že součet dávek poskytnutých podle tohoto ustanovení nesmí v rámci kalendářního roku překročit desetinásobek životního minima jednotlivce),
- e) v § 2 odst. 6 se stanoví jednorázově až do výše 1 000 Kč s ohledem na okamžitou nezbytnou potřebu; celková výše mimořádné okamžité pomoci se stanoví s přihlédnutím k uložnému a k prostředkům, které obdrží osoba při propuštění ze školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Součet dávek poskytnutých podle tohoto ustanovení nesmí v rámci jednoho kalendářního roku překročit čtyřnásobek životního minima jednotlivce.

Soud pouze připomíná, že obsah zákona o hmotné nouzi není naprosto jednoznačný a srozumitelný pro všechny, kteří s ním přicházejí do kontaktu, přičemž nedostatky zákona

nebyly napraveny ani četnými metodickými pokyny MPSV, které však nejsou závaznou právní normou a umožňují několikerý výklad. S ohledem na skutečnost, že jde o dávku poskytovanou podle zákona č. 111/2006 Sb., musí jít o osobu, která nemá dostatečné finanční prostředky ani takový majetek, aby mohla nepříznivou situaci řešit vlastními silami, což vyplývá i z důvodové zprávy k tomuto zákonu (viz citace v odůvodnění rozsudků zdejšího soudu sp. zn. 17A 68/2011 a 17A 93/2011 ze dne 17.10.2012 ohledně stejné dávky a téhož žalobce i žalovaného).

V této oblasti již rozhodoval i NSS, který v rozsudku č.j. 3 Ads 113/2011-46 ze dne 23.11.2011 vyjádřil, že ***mimořádná okamžitá pomoc***, jak plyne ze samotného jazykového výkladu tohoto pojmu, ***je dávkou jednorázovou pro osoby ocitající se v takové mimořádné situaci, která vyžaduje okamžitou pomoc, ať už peněžitou či věcnou***. Prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci tak může být poskytnuta pomoc v situacích nepříznivého a mimořádného charakteru, kdy žadatel není osoba v hmotné nouzi, ale je mu vhodné bezprostředně poskytnout pomoc, což však nevylučuje, aby tato pomoc byla poskytnuta též osobě pobírající příspěvek na živobytí a v hmotné nouzi se již nacházející. Mimořádná okamžitá pomoc může být jak fakultativní dávkou, tak i dávkou nárokovou (jako je tomu právě v případě osoby, jíž hrozí vážná újma na zdraví), u které není stanovena pevná hranice příjmu; záleží tedy na správní úvaze orgánu pomoci v hmotné nouzi, zda a v jaké výši tuto dávku poskytne, přičemž tento postup může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu.

Ve správním spisu sice nebyla založena kopie předmětné nájemní smlouvy ani žádný úřední záznam obsahující skutečnosti známé úřední osobě z úřední činnosti, ale tato skutečnost nebyla spornou v tomto řízení. Všechny rozhodující správní orgány si musí uvědomit, že je nezbytné, aby rozhodné skutečnosti byly obsaženy ve správním spisu, protože na jejich základě je rozhodováno o žádostech občanů, tj. žadatelů, a tyto podklady jsou „základním stavebním materiálem“ pro samotné rozhodnutí, bez nichž je každé takové rozhodnutí potencionálně nepřezkoumatelné.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen **s.ř.s.**), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Podle § 31 odst. 2, 3 s.ř.s. ve věcech pomoci v hmotné nouzi ***rozhoduje specializovaný samosoudce***, který má práva a povinnosti předsedy senátu.

Soud se zabýval předmětnou žalobou v rámci vymezeném obsahem napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 8.12.2011, a to na základě žalobních bodů uvedených v žalobě. ***Ohledně předmětné dávky je však potřeba dle názoru soudu nejprve vyhodnotit, zda žadatelem uvedený důvod jednorázového výdaje odpovídá charakteru dávky a teprve poté posoudit, zda se jedná i o osobu v hmotné nouzi, což se jeví efektivnějším než opačný postup. Požadované v této věci však neodpovídalo účelu dávky.***

Ústního jednání se nezúčastnil žalobce a ani žalovaný, který však svoji nepřítomnost omluvil.

Soud v této věci neshledal ze strany správních orgánů taková pochybení, která by odůvodňovala zrušení napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí MěÚ i KÚ jsou přezkoumatelná, KÚ se ve svém rozhodnutí vypořádal dostatečným způsobem s odvolacími námitkami žalobce uplatněnými v odvolání ze dne 7.11.2011, ač žalobce je přesvědčen o opaku, takže žalobní body uplatněné v žalobě soud neshledal důvodnými, i když se nejspíše žalobce domnívá, že nepřiznání doplatku na bydlení by mělo být důvodem k přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci. V případě žalobce se nejednalo v žádném případě o úhradu nocležného, což je skutečně úhrada za nocleh, tedy přespání, ale v této věci se jedná o úhradu za ubytování za celý měsíc, tedy nájemné, tedy diametrálně odlišnou platbu. Po provedeném dokazování dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s., ve kterém je uvedeno, že soud zamítne žalobu, není-li důvodná (*výrok I. rozsudku*).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. tak, jak je ve *výroku II. rozsudku* uvedeno. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží a žalovaný nemá na náhradu nákladů řízení právo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 31. října 2012

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně